

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători – Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Radic Bejenaru, avocatul Nelly Babcsinski în numele inculpatului, de avocatul Constantin Lazari în numele părților vătămate și părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui:

Bejenaru Radic Vasile, născut la 19 iunie 1966, originar din or. Ocnița, domiciliat în mun. Chișinău, str. Pietrăriei 15, moldovean.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 28.11.2008 - 20.06.2013;

Instanța de apel : 11.07.2013- 21.11.2013;

Instanța de recurs: 03.03.2014- 01.07.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2013, Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, (episodul I) la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa activitate de gestionare a bunurilor materiale pe un termen de 1 an, iar în baza art. 90 Cod penal pedeapsa aplicată fiindu-i suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Prin aceeași sentință Bejenaru Radic a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, (episodul II).

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 43.929, 27 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat în fapt că, Bejenaru Radic a fost pus sub învinuire de către organul de urmărire penală, pentru faptul, că urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activînd în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela”, cu adresa juridică s. Țigănești, r-nul Strășeni și avînd în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, care împreună cu actele era transmis lui pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gh., cunoscînd cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș N., pe numele căreia era înregistrat automobil Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i da dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întîlnire cu ultima către data de 08.09.2006 pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism.

În vederea realizării intenției sale criminale, la 08.09.2006, întâlnindu-se cu cet. Bectaraș N. în apropierea biroului notarial privat "Danu Inga", situat în or. Chișinău, str. Calea leșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentându-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î ST AJ 096 și înșelând-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș N. să creadă în afirmațiile lui Bejenaru R. și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la 09.09.2006, R. Bejenaru, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096 pe numele cet. Mațoc M., iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile intenționate ale lui Bejenaru R., părții vătămate Străisteanu Gh. i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 4.000 dolari SUA, care la momentul comiterii infracțiunii conform cursului valutar al Băncii Naționale ale Moldovei echivala cu suma de 53.240 lei.

Acțiunile lui Bejenaru R. pe acest episod au fost încadrate în baza art. 195 alin.(1) Cod penal - însușirea în proporții mari a bunurilor altei persoane, care a fost săvârșită prin escrocherie, adică dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și folosirea situației de serviciu .

Tot el, Bejenaru Radic este învinuit în aceia că, urmărind scopul de profit și de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26.04.2006-05.06.2006 activând în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gh. bani în sumă de 35.080 lei, cauzându-i părți vătămate o pagubă materială considerabilă.

Acțiunile lui Bejenaru R. pe acest episod au fost încadrate în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal - escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2.1. În procesul examinării cauzei la 21.06.2011, procurorul a înaintat o nouă învinuire în sensul agravării (vol. V f. d. 1), conform căreia acțiunile lui Bejenaru R. pe primul episod(I) au fost calificate în baza art.190 alin.(4) Cod penal - escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari, iar pe al doilea episod au fost încadrate în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal - escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

2.2. Ulterior, instanța de fond a constatat în fapt ca fiind dovedită vinovăția lui R. Bejenaru în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul I) și a reținut următoarele: Bejenaru Radic, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activând în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela”, cu adresa juridică s. Țigănești, r-nul Strășeni și având în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, care împreună cu actele automobilului era transmis lui pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gh., cunoscând cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș N., proprietara de drept a automobilului susnumit și care putea să-i elibereze o procură ce-i da dreptul de a

efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întâlnire cu ultima către data de 08.09.2006 pentru a-i fi eliberată procura pe acest autoturism. În vederea realizării intenției, la 08.09.2006, întâlnindu-se cu cet. Bectaraș N. în apropierea biroului notarial privat "Danu Inga", situat în or. Chișinău, str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia, că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentându-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î ST AJ 096 și înșelând-o pe aceasta că este proprietarul de fapt al mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș N. să creadă în afirmațiile lui Bejenaru R. și să-i elibereze procură pe numele lui. Ulterior, la 09.09.2006, continuând acțiunile sale infracționale, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096 pe numele cet. Mațoc M., iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane, cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 3.300 dolari SUA, care fiind raportați la cursul dolarului BNM constituie 43929, 27 lei.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal (pe ambele episoade), la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 5 ani.

În argumentarea apelului procurorul a invocat dezacordul cu aprecierea de către instanța de fond a circumstanțelor de fapt și de drept pe al doilea episod și cu măsura de pedeapsă stabilită.

În viziunea apelantului vinovăția inculpatului Bejenaru Radic în săvârșirea infracțiunii înscrinate pe ambele episoade este dovedită pe deplin prin suportul probator acumulat pe parcursul procesului penal, pe care partea acuzării i-l consideră ca complet și administrat fără careva derogări și anume prin: declarațiile părții vătămate Gh. Străisteanu, declarațiile martorilor, de asemenea în probarea faptului intenției inculpatului de a înșela partea vătămată din start, statuează și probele cercetate pe primul episod care în coroborare cu toate în ansamblu indică direct asupra faptului că inculpatul abuzînd de încrederea acordată din start a avut intenția de a nu și onora obligațiunile asumate față de ultima și de a înșela cu scopul de a însușii banii încasați.

De asemenea, instanța de fond la baza sentinței prin care a achitat inculpatul pe cel de a-1 doilea episod nu a combătut probele acuzării și a făcut doar concluzii subiective, neavînd în fapt careva probe certe ce ar combate probele acuzării, ba mai mult ca atît, nu a ținut cont la justa valoarea de criteriile de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal și a aplicat inculpatului o pedeapsă inechitabilă, în condițiile în care inculpatul nu a recunoscut infracțiunea imputată și nici nu a întreprins careva acțiuni în vederea restituirii prejudiciului cauzat, prin urmare fiind încălcat art. 61 alin. (2) Cod penal.

3.1. Părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia la fel au contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, iar acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Străisteanu Gheorghe să fie admisă integral.

În susținerea cerințelor sale apelanții au invocat, că avînd la bază materialele cauzei penale și probele cercetate în instanța de judecată, inculpatului i-a fost aplicată o pedeapsă prea blîndă și nu s-a ținut cont de comportamentul lui la faza săvârșirii

infracțiunii, la urmărirea penală, cât și în instanța de judecată inculpatul a depus maximum efort de a nu fi descoperită crima săvârșită, s-a eschivat de la răspunderea penală și nu a recunoscut, nu a recuperat prejudiciul material cauzat părții vătămate, pe o perioadă destul de îndelungată de 7 ani, creîndu-i impedimente serioase în ce privește folosirea proprietății private, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante.

Consideră că, inculpatul incorect a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (episodul II) - faptul însușirii sumei de 35.080 lei, sub pretextul de a cumpăra un năvod de pescuit. Cu toate că inculpatul a negat în permanență primirea diverselor sume de bani, acest epizod, în opinia părții vătămate și-a găsit confirmarea în instanța de judecată prin depozițiile martorilor și înscrisurile ce îi aparțin lui Bejenaru R. confirmate prin raportul de expertiză.

De asemenea, în opinia părții vătămate, instanța incorect a respins ca neîntemeiate și neprobate pretențiile privind încasarea dobânzii de întârziere și prejudiciul moral cu aplicarea prevederilor art. 619, 1422, 1423 Cod civil, deoarece inculpatul, săvârșind intenționat aceste două epizoade de escrocherie, își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile și le-a dorit, în mod conștient, survenirea acestor urmări. Deci, inculpatul conștientizează din 2006 că a acționat contrar legii și a păgubit partea vătămată, fără a-și recunoaște vina și a repara prejudiciul cauzat benevol.

Astfel, prin prisma reparării prejudiciului cauzat părții vătămate, instanța nu și-a argumentat convingător poziția, iar trimiterile la unele prevederi din Codul civil nu sunt corelate cu probe și argumente.

Totodată, apelanții au mai invocat și încălcarea dreptului la examinarea și judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

3.2. Avocatul Nelly Babcsinschi în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului în baza art. 190 alin. (2) Cod penal, pe episodul înstrăinării automobilul de model Opel Vectra să fie încetat, deoarece există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale.

În motivarea apelului avocatul, cu referire la prevederile art. 22 alin. (2), 275 alin. (1) pct. 7), 8) Cod procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal, a supus criticii acțiunile organului de urmărire penală, în sensul ilegalității ordonanțelor procurorilor prin care au fost anulate ordonanțele de încetare a urmăririi penale precum și de neîncepere a urmăririi penale în privința inculpatului Bejenaru R., mai mult, în afara motivelor invocate supra, apelantul a mai invocat și ilegalitatea ordonanței de punere sub învinuire care contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Nelly Babcsinschi în numele inculpatului și admise apelurile procurorului și a părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bejenaru Radic a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita activități ce țin de domeniul financiar-comercial pe un termen de 3 ani.

A fost admisă acțiunea civilă, fiind încasat de la Bejenaru Radic în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe, prejudiciul material în sumă de 88.320 lei și prejudiciul moral în sumă de 3.000 lei.

4.1. La adoptarea soluției instanța de apel, analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, a constatat în fapt că, Bejenaru Radic urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, la 5 septembrie 2006, activînd în calitate de administrator la ÎI „Străisteanu Daniela” cu adresa juridică s. Țigănești, r-nul Strășeni și avînd în folosință automobilul de model Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, care împreună cu actele era transmis lui pentru folosire în interesele de serviciu de către cet. Străisteanu Gheorghe, cunoscînd cu certitudine că ultimul este arestat pe cauză penală, a telefonat-o pe Bectaraș N., pe numele căreia era înregistrat automobil Opel Vectra și care putea să-i elibereze o procură ce-i da dreptul de a efectua tranzacții cu autoturismul menționat și a convenit la o întîlnire cu ultima la 08.09.2006 pentru a-i fi eliberată procură pe acest autoturism.

În vederea realizării intenției sale criminale, la 08.09.2006, întîlnindu-se cu cet. Bectaraș N. în apropierea biroului notarial privat ”Danu Inga”, situat în mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor 8, i-a comunicat acesteia că urgent are nevoie de procură în interesele firmei în care activează, concomitent prezentîndu-i ultimei actele de pe automobilul Opel Vectra cu n/î ST AJ 096 și înșelînd-o pe aceasta că este proprietarul mijlocului de transport menționat, a făcut-o pe Bectaraș N. să creadă în afirmațiile lui Bejenaru R. și să-i elibereze procură pe numele lui.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, la 09.09.2006, R. Bejenaru, a înregistrat automobilul Opel Vectra, cu n/î ST AJ 096, pe numele cet. Mațoc M., iar ulterior automobilul a fost realizat altor persoane în vederea ascunderii urmelor infracțiunii.

Prin acțiunile intenționate ale lui Bejenaru R, părții vătămate Străisteanu Gh. i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 4.000 dolari SUA, care la momentul comiterii infracțiunii conform cursului valutar al B.N.M. echivala cu suma de 53.240 lei.

Tot Bejenaru Radic, urmărind scopul de profit și de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în perioada 26.04.2006-05.06.2006 activînd în calitate de administrator al ÎI „Străisteanu Daniela” la centrul Turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, sub pretextul de a procura un năvod pentru pescuit, a însușit de la Străisteanu Gh. bani în sumă de 35.080 lei, cauzîndu-i părți vătămate o pagubă materială considerabilă.

Astfel, necătînd la faptul că inculpatul vina sa nu a recunoscut-o, vinovăția acestuia se întemeiază pe următoarele probe:

- Declarațiile părților vătămate *Străisteanu Gh, Străisteanu N.*;
- Declarațiile martorilor *Străisteanu Daniela, Cîrjev Andrei, Patîrnice Anatol, Țîgîrlaș Garic, Bectaraș Gheorghe, Boța Radj, Străisteanu Natalia, Cotelea Oleg, Șevțov Stepan, Dinu Andrei*;
- Procurile înregistrate de notarul Inga Danu cu nr. 205 la 15.01.2005 și nr. 6033 la 08.09.2006 (vol. I, f.d.58, 59);
- Cererea depusă de Bectaraș N. notarului Inga Danu, înregistrată cu nr. 6618 la 26.09.2006, (vol. I, f.d.61);

- Pașaportul tehnic eliberat la 09.09.2006 lui Mațoc M. pe autoturismul de modelul "Opel Vectra", de culoare roșie, cu n/î C LJ 907 (vol. I, f.d.69);
- Copia pașaportului tehnic eliberat pe numele lui Bectaraș N. pe automobilul model "Opel Vectra" cu n/î ST AJ 096 la 14.01.2004 (vol. I, f.d.168);
- Copia autenticată a chitanței nr. 037881 din 22.11.2005 Centrul tehnic și transport al DGLDA al MAI al RM (vol. VI, f.d.30);
- Procesul-verbal din 11.08.2010 de ridicare a înscrisului și înscrisul (vol. III, f. d. 24, 25);
- Conținutul raportului de expertiză grafologică nr. 2670 din 29 octombrie 2010 (vol. III, f.d.73-76);

Astfel, analizând obiectiv ansamblul de circumstanțe a cauzei, în raport cu probele prezentate instanța de apel a conchis că, argumentele procurorului cu privire la prezența în acțiunile inculpatului a semnelor infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal și-au găsit confirmare.

Instanța de apel a conchis, că din declarațiile părți vătămate Străisteanu Gheorghe date în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetărilor judecătorești precum și în instanța de apel, s-a constatat cu certitudine că lui Bejenaru Radic i-a fost transmisă de către Străisteanu Gheorghe suma 35.080 lei pentru procurarea năvodului, însă Bejenaru Radic nu și-a exercitat obligațiunile.

Declarațiile inculpatului Bejenaru Radic precum că Străisteanu Gheorghe urma să-i achite salariu de 1.000 dolari, instanța de apel le-a apreciat critic, or, careva probe în acest sens nu au fost prezentate instanței.

La fel, instanța de apel a menționat că, în cazul când una din părți, asumându-și angajamente, nu are posibilitate și nici dorință să le execute (în prealabil fiindu-i transmise bunuri de cealaltă parte, care astfel își pierde dreptul de proprietate asupra lor), este necesară intervenția legii penale.

Astfel, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civile se face luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate.

Intenția inculpatului de a însuși prin înșelăciune și abuz de încredere mijloace bănești a apărut la ultimul înainte de intrarea în stăpânire asupra acestor bunuri, acest fapt fiind dovedit prin probele administrate.

Făptuitorul a indus victima în eroare, creîndu-i o falsă reprezentare a realității, privind procurarea năvodului, iar ulterior primirea banilor, acestea fiind însoțite de diferite tranșe de transmitere a banilor, astfel fiind realizată transmiterea voită, a bunului sau dreptului asupra lui.

Pentru prezența elementelor infracțiunii de escrocherie nu are importanță metoda prin care s-a prezentat înșelăciunea sau abuzul de încredere, aceasta putea fi realizată pe cale verbală, în scris, ceea ce a fost întreprins de către inculpat.

Mai mult ca atât, inculpatul a avut destul timp pentru a restitui suma de bani părții vătămate, în cazul că nu a avut intenția de a însuși suma respectivă, ducînd-o în eroare, referitor la procurarea năvodului.

Totodată, părțile vătămate au încercat să aplaneze situația cu inculpatul, solicitînd ca acesta să le restituie banii, însă ultimul se eschiva.

Numai după ce partea vătămată Straisteanu Gheorghe a înaintat o plîngere la poliție, pentru a restitui o parte din suma de bani pe care nejustificat a însușit-o.

Toată atmosfera creată de către inculpat, era îndreptată exclusiv în scopul dobîndirii ilicite a averii proprietarului.

La fel, existența infracțiunii de escrocherie s-a manifestat și prin faptul că, victimele au fost induse în eroare prin reprezentarea greșită a situațiilor și împrejurărilor, intenția provocîndu-și efectul și anume că, părțile vătămate au transmis sumele de bani solicitate de inculpat.

Analizînd declarațiile inculpatului Bejenaru Radic, prin prisma prevederilor art.101 Cod procedură penală, instanța de apel le-a dat o apreciere critică, ca declarații ce nu corespund realității, făcute în scop de apărare și eschivare de la răspundere penală pentru fapta comisă, or aceste declarații pot servi la aflarea adevărului, numai în măsura în care sunt coroborate cu fapte sau împrejurări ce rezultă din ansamblul de probe existente în cauză.

Sub acest aspect declarațiile inculpatului Bejenaru Radic nu numai că nu coroborează cu fapte și împrejurări dovedite prin alte mijloace de probă, dar sunt combătute prin declarațiile părții vătămate și probele relatate mai sus.

La fel, au căzut sub critica instanței de apel și declarațiile martorilor Gîrlean Leonid, Bejenaru Petru și Spataru Boris care sunt în relații de prietenie, ca fiind făcute întru ușurarea situației în care s-a pomenit inculpatul.

Argumentele făcute de avocatul inculpatului privind adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal, deoarece există o hotărîre a organului de urmărire penală asupra lui Bejenaru Radic pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, instanța de apel le-a considerat nefondate, deoarece prin încheierea judecătorului de instrucție din 20.10.2008 (f.d. 45, vol. I), s-a anulat ordonanța procurorului din 30.09.2008, precum și ordonanța procurorului din 04.12.2008, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 26.01.2009 (f.d.73-74, vol. I), precum și ordonanța procurorului din 17.02.2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 07.04.2009 (f.d.101-102, vol. I), ca de altfel, și ordonanța procurorului din 03.06.2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 06.07.2009 (f.d. 128); ordonanța procurorului din 20.08.2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 22.10.2009 (f.d.143-144, vol. I); ordonanța procurorului din 15.12.2009, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 01.02.2010 (f.d.155-156, vol. I); ordonanța procurorului din 26.03.2010, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 14.05.2010 (f.d.194, vol. I); ordonanța procurorului din 18.06.2010, a fost anulată prin încheierea judecătorului de instrucție din 20.07.2010 (f.d.9-10, vol. II).

Tot întru confirmarea vinovăției inculpatului, instanța de apel a menționat și faptul că, toate acțiunile organului de urmărire penală au fost efectuate în strictă conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, mai mult, aceste acțiuni nu au fost atacate în modul stabilit, în momentul în care s-ar fi presupus că au fost efectuate cu încălcări.

4.2. La individualizarea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de motivul și gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază și agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar admiterea acțiunii civile cu încasarea de la Bejenaru R. în folosul lui Străisteanu Gh. a sumei de 88.320 cu titlu de prejudiciu

material și suma de 3.000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, îi va aduce părții vătămate satisfacție echitabilă în raport cu circumstanțele infracțiunii.

5. Avocatul Nelly Babciński în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar și supliment la recursul ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții apărării, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii pentru care inculpatul a fost condamnat.

Cu referire la episodul I.

La capitolul dat, recurentul a reiterat motivele enunțate în cererea de apel precum că organului de urmărire penală ilegal prin ordonanțele sale din 27.03.08, 12.07.07, 06.06.08 a anulat tot ordonanțele sale emise anterior de neîncepere a urmăririi penale și de încetare a urmăririi penale în privința inculpatului R. Bejenaru, mai mult, ordonanța de punere sub învinuire contravine prevederilor art. 282 alin. (1) Cod de procedură penală.

La fel, recurentul a invocat că instanța de apel nu s-a expus și asupra faptului că organul de urmărire penală greșit a constatat precum că R. Bejenaru, fiind în calitate de administrator al ÎI ”Străisteanu Daniela,, prin însușire ilegală a înstrăinat automobilul Opel Vectra, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu de 3.000 dolari SUA, or, dreptul de proprietate a familiei Străisteanu asupra automobilului menționat nu se confirmă prin actele de înmatriculare a acestuia.

Invocând motivele enunțate supra, recurentul a menționat că nici de către organul de urmărire penală nici de către instanțele de judecată nu au fost respectate prevederile art. 22 alin. (2), 282 alin. (1), 287 alin. (4) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal.

Cu referire la episodul II.

În acest sens, recurentul și-a exprimat dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor făcute de către instanța de apel în decizia sa, și anume probele conținute la materialele cauzei nu confirmă altceva decât faptul că R. Bejenaru a activat în calitate de administrator al ÎI ”Străisteanu Daniela,, la centrul turistic din s. Țigănești, r-nul Strășeni, or, prin înscrisul din materialele cauzei (vol. III, f.d. 24, 25), se confirmă transmiterea inculpatului anumitor sume de bani de 17.000 lei, 2.600 lei, 1490 lei, 5500 lei, în total suma de 35.080 lei, însă în ședința de judecată nu au fost administrate probe concludente care să confirme faptul că sumele de bani respective i-au fost transmise inculpatului anume pentru a cumpăra năvodul și acesta la rîndul său nu și-a onorat obligațiunile.

Tot aici, recurentul a mai adăugat că între declarațiile martorilor pe dosar sunt multe divergențe în sensul că, unii dintre ei confirmă faptul transmiterii banilor de către partea vătămată inculpatului iar nu au văzut năvodul pe teritoriul ÎI „Străisteanu Daniela”, iar alții declară că au văzut năvodul nou sau că cunosc faptul că inculpatul a cumpărat un năvod.

În final, recurentul susține că vinovăția inculpatul pe acest capăt de învinuire nu a fost confirmată incontestabil prin ansamblul de probe cercetate iar instanța de apel incorect a pronunțat o decizie de condamnare bazată pe presupuneri.

5.1. Inculpatul, în temeiul art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar și supliment la recurs hotărârile pronunțate solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece ambele

instanțe au efectuat cercetarea judecătorească fără respectarea dispozițiilor procesual-penale privind administrarea probelor, fiind astfel încălcate prevederile art. 101; 414; 417 Cod de procedură penală.

În acest sens, inculpatul a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Astfel, inculpatul susține că instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei de condamnare declarațiile părții vătămate, menționând că anterior acestui caz, în adresa procuraturii împotriva lui au fost înaintate mai multe plângeri din partea părții vătămate care au fost soldate cu emiterea ordonanțelor de neîncepere, încetare și chiar refuz în pornirea urmăririi penale.

La fel, recurentul invocă că de către instanțele de judecată s-a trecut cu vederea și simplul calcul matematic care a majorat suma prejudiciului cauzat părții vătămate, or, instanța de apel nu a luat în considerație că partea vătămată a dat depoziții contradictorii la fiecare etapă a procesului penal în privința sumei prejudiciului cauzat.

Mai mult, instanța de apel neîntemeiat a pus la baza deciziei sale și declarațiile martorilor acuzării care sunt rudele apropiate ale părții vătămate Străisteanu N., Străisteanu G., Gîrju A., or, aceste declarații urmau a fi apreciate critic în coraport cu celelalte probe administrate în cauză.

Tot aici recurentul a mai adăugat că martorii acuzării la fel ca și partea vătămată au depus declarații, sensul cărora diferă și se combate de la o etapă a procesului penal la alta.

În ce privește episodul cu sustragerea năvodului, recurentul a menționat că condamnarea lui pe acest capăt este una ilegală deoarece pe cauză sunt mai multe declarații ale martorilor care indică diferit la acest caz, toți au văzut transmiterea banilor individual pentru acest năvod, nu se indică concret câți bani au fost transmiși, care anume bancnotele, de care năvod era necesar de confecționat, lungimea, înălțimea lui, astfel, recipisa din materialele cauzei, nu coincide cu declarațiile martorilor pe dosar în ce privește data transmiterii banilor și anume, comparând declarațiile martorilor acuzării cu înscrisurile din recipisă rezultă că ei nu puteau fi prezenți la transmiterea banilor pentru procurarea plasei pentru năvod.

Recurentul a mai supus criticii și faptul că în instanța de apel greșit a constatat în decizia sa numele inculpatului și anume în loc de Radic a indicat Petru

În privința episodului II recurentul a invocat că el a vîndut automobilul Opel Vectra deoarece era proprietatea sa, ceia ce a fost confirmat și de martorii Țîgîrleaș, Șvețov, Bejenaru P, Gîrlean, Spataru și Mațoc, mai mult, însăși partea vătămată l-a îndrumat să vîndă automobilul în cauză și să-i restituie datoriile vis-a-vis de cunoștii inculpatului.

În final inculpatul a mai invocat că nici instanța de fond nici cea de apel nu s-a expus asupra solicitărilor lui privind examinarea plîngerilor sale adresate organului de urmărire penală, și respectiv remise instanțelor pentru soluționare pe motiv, că cauza deja era pe rolul instanțelor de judecată.

5.2. Avocatul Constantin Lazari în numele părților vătămate și părțile vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, au contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, doar în partea ce se referă la neexpunerea de către instanța de apel asupra faptului nerespectării de către organul de urmărire penală și instanța de judecată a termenului

rezonabil la examinarea și judecarea prezentei cauze penale, solicitând emiterea unei încheieri judecătorești prin care să fie constatat încălcarea dreptului părților vătămate Străisteanu Gheorghe și Străisteanu Natalia la examinarea și judecarea prezentei cauze penale în termen rezonabil, în rest decizia instanței de apel să fie menținută fără modificări.

Sub acest aspect, recurentul a invocat că efectuarea urmăririi penale și judecarea cauzei care au durat mai mult de 7 ani, fiind ignorate în acest sens prevederile art. 414; 422 Cod de procedură penală, precum și art. 6 par. 1 CEDO. *(la 05.09.06 se consideră început procesul penal în cauză).*

Totodată, recurenții au mai menționat că la materialele dosarului penal sunt anexate mai multe plângeri, cereri, înaintate de părțile vătămate împotriva ilegalităților organului de urmărire penală și a judecătorilor prin care li se solicită întreprinderea măsurilor necesare, potrivit legii, pentru a urgenta finalizarea examinării și judecării cauzei penale, însă toate au fost respinse, iar tergiversarea cauzei le-a cauzat părților vătămate pierderi și cheltuieli materiale și morale deosebit de mari.

6. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

6.1. Conform pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

La fel, potrivit art.417 alin. (1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se evidențiază că, aceste prevederi legale nu au fost îndeplinite, astfel, hotărârea adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de avocatul inculpatului și părțile vătămate.

Or, apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, numai la persoana împotriva căreia este îndreptat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Călăuzitoare în acest sens sunt prevederile p. 22.2. din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „**Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel**” cu modificările ulterioare, care stipulează că: „... în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea

acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. În cazul când instanța de apel, la cererea părților, a administrat probe noi, ea urmează să le descrie în textul deciziei, cu aprecierea lor. Dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărîrea, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe. În partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor art. 394 Cod de procedură penală”.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

6.2. Lecturînd textul apelului declarat de avocatul inculpatului în coraport cu partea descriptivă a deciziei instanței de apel, se constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauzei în ordine de apel, astfel, instanța de apel nu a descris fondul apelului și nu s-a expus asupra admiterii sau respingerii probelor prezentate de apărare, ci, doar a reiterat în ordine cronologică toate încheierile judecătorului de instrucție și a menționat printr-o frază că *„toate acțiunile organului de urmărire penală au fost efectuate în strictă conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, mai mult, aceste acțiuni nu au fost atacate în modul stabilit, în momentul în care s-ar fi presupus că au fost efectuate cu încălcări”*.

6.3. Totodată, Colegiul penal mai constată că prevederile legale menționate supra, nu au fost respectate și în cazul când instanța de apel adoptînd soluția de admitere a apelurilor declarate de procuror și de părțile vătămate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare după o sentință de achitare (episodul II), și-a motivat decizia adoptată, inclusiv pe declarațiile acuzatorii ale mai multor martori printre care, N. Străisteanu, G. Țîgîrlaş, Gh. Bectaraș, R. Boța, O. Cotelea, S. Șvețov, A. Dinu, din lista probelor prezentată de procuror prin citire, astfel acești martori n-au fost audiați pe viu, mai mult, nu a fost audiată pe viu nici parte vătămată N. Străisteanu, declarațiile căreia figurează ca probă decisivă în cauză. În consecință, o astfel de hotărîre nu poate fi considerată ca una legală și întemeiată.

Așadar, proba cu martorii este viciată, însă în asemenea cazuri, instanța de recurs nu este în drept să excludă aceste probe viciate din decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea de condamnare în baza celorlalte probe verificate în ședința de judecată, deoarece astfel de soluție ar fi disproporțională față de poziția părții apărării.

Astfel spus, la pct. 14.4. – 14.6. din Hotărîrea Plenului nr. 22 din 12.12.2005 *„Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”*, este reglementată procedura rejudecării cauzei în instanța de apel, fiind descrisă necesitatea respectării condiției că martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie.

Tot în acest sens, Colegiul penal lărgit ține să enunțe și faptul că, instanța de apel a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărîre prin care a anulat achitarea lui R. Bejenaru și l-a condamnat pe acesta conform învinuirii aduse (episodul II), însă, la baza noii hotărîri au fost puse probele examinate **nemijlocit** doar de prima instanță. Instanța de apel nu a efectuat o verificare suplimentară și nemijlocită a ansamblului

probator administrat în cauză, ci s-a limitat doar la reaprecierea probelor anexate.

Sub acest aspect, instanța de recurs constată că, potrivit procesului verbal al ședinței instanței de apel din 24.10.2013, 14.11.2013 (f.d. 44-51) conform art. 413 alin. (3) Cod de procedură penală, la verificarea de către instanța de apel dacă sunt probe suplimentare acuzarea a menționat că nu sunt probe suplimentare, limitându-se doar la cercetarea probelor administrate în prima instanță care erau puse la baza deciziei de achitare a inculpatului.

O atare stare a lucrurilor este inadmisibilă în situațiile desființării sentințelor de achitare, deoarece, pronunțând noua hotărîre, instanța de apel nu supune verificării nemijlocite probele de pe dosar, fapt ce contravine prevederilor legale în vigoare și creează situații confuze cînd probele examinate de prima instanță generează o soluție adoptată de aceasta și tot aceleași probe, instanța de apel le pune la baza unei alte soluții, contrare decît cea precedentă.

Situația statuată în cauza dată contravine prevederilor art. 419 Cod de procedură penală, conform căruia rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Instanța de judecată, la judecarea cauzei, creează părții acuzării și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei.

În ce privește recursul ordinar declarat de părțile vătămate, instanța de recurs menționează că și în acest caz instanța de apel nu a respectat prevederile legale nominalizate, nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelul părților vătămate referitor la termenul rezonabil de examinare a cauzei, pe cînd acest motiv era invocat în apel, ceea ce prezumă nerezolvarea fondului apelului și este o eroare de drept prevăzută la pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

În afara erorilor enunțate supra, Colegiul penal lărgit mai atrage atenția instanței de apel că și procesul verbal al ședinței de judecată în instanța de apel este întocmit cu derogări de la lege, și anume după art. 413 alin. (5) Cod de procedură penală, urma să fie indicat mențiunea despre retragerea completului în camera de deliberare pentru adoptarea dispozitivului hotărîrii și pronunțarea dispozitivului, cu indicarea datei pentru pronunțarea integrală a deciziei.

7. Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursului ordinar cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel de către aceiași instanță în alt complet de judecători, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, fiind o eroare de drept procedural, care se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță și ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Radic Bejenaru, avocatul Nelly Babcsinski în numele inculpatului, de avocatul Constantin Lazari în numele părților vătămate și părțile vătămate Gheorghe Străisteanu și Natalia Străisteanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui Bejenaru Radic Vasile și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată publicată la 18 iulie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun